

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat 25,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostopna pettivrsta po 60 v
Izhaja vsak dan izvenem nedelje in praznike ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vozni red.

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 28,-
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno 19,-
za ostalo inozemstvo 35,-
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej K 24,-
za en mesec K 2,-
V upravi prejemam mesečno 1-80
Sobotna izdaja:
za ce o leto K 7,-
za Nemčijo celoletno 9,-
za ostalo inozemstvo 12,-

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nestrnktrana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upraviništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hrablilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Nemški in nenemški program.

Prejšnji teden so nemške stranke objavile nemški program. Objavili smo ga že lansko leto in takrat zapisali, da bodo te nemške zahteve vzbudile odločen odpor vseh nenemških narodov. Zapisali smo tudi, da je ta program škodljiv državi, ker ruši njeno življenjsko pravico: enakopravnost vseh njenih narodov. »Naša moč« je rekla: »Nemški programari naj si zapomnijo, da nenemški narodi nočejo razlike med enakopravnostjo v strelskem jarku in ono v zaledju.«

Posebno odločno zavračajo te nemške zahteve Čehi. Včeraj smo prinesli izjavo »Češkega Svaza«. Danes se dva glasova.

Brnski katoliški »Hlas« imenuje dogovor nemških nacionalcev in krščanskih socialcev flikarijo, ekrazitno bombo in prvi: »Gospoda pobija angleško politiko, sama pa jo posnema.« »Narodni Listy« označujejo ta program kot nemogoč in neumesten v času, ko stojimo pred najhujšimi boji na vseh frontah. Notranje političnega boja ne smemo razburiti z novimi narodnimi in ustavnimi spori. Nemške stranke pa smatrajo sedanji čas za tisti, ko lahko izsilijo ali zagotovijo svoje zahteve. Češko stališče je sledeče: Glede zahteve, da mora Avstrija ostati zvezana z Nemčijo, je naše stališče, da mora monarhija pri vsaki državi ostati popolnoma samostojna zaveznica ali faktor z neomejeno državno pravico. Ožja gospodarska zveza z Nemčijo škodi koristim naše države. Smo tudi za izpremembo ustave, v kolikor bi ta res koristno uredila javno življenje. Čehi sprejmejo le tako reformo državnozborniške poslovnik, če se uzakoni že izdelani načrt, nikakor pa nočejo otroiranega poslovnik. Proti nemški zahtevi, da naj se Nemcem da stališče, kakor ga zahteva interes države, postavljamo zahtevo po popolni enakopravnosti vseh državljanov pred postavo. Vsi narodi zahtevajo primerno reformo občinske in deželne avtonomije. Če so Nemci tako željni razdelitve po okrožjih, zakaj bi je ne izvedli tudi po drugih deželah? Zakaj bi tudi ostalim narodnim manjšinam ne nudili posebnega zakonitega varstva. Čehi ne nasprotujejo izločitvi Galicije, če se razmerje države tudi do ostalih kraljevin in dežel uredi v državnem zboru. Nemški državni jezik pa odločno odklanjamo, ker ni potreben niti državi niti urejeni upravi, kar priča vsa avstrijska zgodovina. Nemški državni jezik bi bil Gesslerjev klobuk za ponižanje in politično nasilstvo nad ostalimi narodi, ki boju ščuvajoče povzdigovalje Nemcem nad ostale narode, uvedba državljanov dveh razredov in posebno sedaj zgoče razbičanje narodnih čustev, bula globoke nezadovoljnosti in signal za nove ljute jezikovne

boje. Nemci zahtevajo, da se zavaruje nemški značaj nemških dežel in v prvi vrsti prestolice Dunaja. Če so ta ozemlja res samo nemška, potem je nemški značaj dan že sam po sebi; če pa prebivalstvo teh ozemelj ni nemško, tedaj bi bilo to namišljeno poroštvo politično in narodno nasilstvo nad ostalimi narodi, ki bi vzbudilo hujše in močnejše boje, kakor so bili dosedanji. — Če izvedejo nova vodila »Nemške narodne zveze«, ne bodo izzvali samo velikega vznemirjenja in vrenja med nenemškimi narodi, ampak tudi popolno prekucijo v čustvih in mislih državi zvestega ljudstva in zastrupili bodo duševno občutje prebivalstva, ki je s priznanja vrednim samozatajevanjem nosilo in še nosi bremena vojske. Izvedba teh vodil bi bila vse kaj drugega kakor pomladitev in okrepitev Avstrije za njene bodoče velike naloge in dela. To bi bilo zmajevo seme bodočega velikega političnega razkroja. . . .

Praška »Union« imenuje nemški program »staro bodalo proti prsim nenemških narodov«, opozarja posebno, da so Nemci sedaj jasno pokazali svojo sovražnost do parlamenta, ki naj se snide šele, ko so mu vzeli njegovo občevalno pravico v celi vrsti važnih vprašanj. Nenemški narodi odklanjajo ta program, odločujočim faktorjem pa kličejo, da avstrijski državni osnovni zakoni ne poznajo helotov, ampak enakopravne narode, ki hočejo, da se jih sliši in da sami soodločujejo v vseh vprašanjih, ki se jih tičejo.

Češka izvajanja so jasna, da ni treba bolj. Nenemški narodi že tri leta prelivajo kri za ljubljeno in vsem pravično Avstrijo. Nedvoumno so svarili nemške programarje, da naj jim ne otežujejo boja proti zunanemu presilnemu sovražniku, da naj jim ne tržejo iz src domoljublja in zaupanja v pravičnost države, da naj jim ne jemljejo vere, da je ta država tudi njihova domovina.

Vojaška imenovanja.

Za podpolkovnika je imenovan major Josip Dekleva. — Za majorje so imenovani stotniki: Edvard Borufka, 17. pp.; Jurij Pointner, 97. pp.; Ernest Holzer, 47. pp. — Za nadporočnike v rez. so imenovani poročniki v rez.: Dittrich Ludvik, 47. pp.; Escher Ernest, 17. pp.; Bukovsky Ivan, 20. lov. baon; Rauter Mihael, 17. pp.; dr. iur. Karel Gintz, 97. pp.; Perz Franc, 87. pp.; Richter Karel, 17. pp.; Dereani Jakob, 27. pp.; Baudek Ivan, 27. pp.; Lukežič Ivan, 43. pp.; Koren Adolf, 27. pp.; Spitzer Al., 87. pp. — Za poročnike v rez. so imenovani praporščaki v rez.: Kržišnik Alojzij, Železnik Viktor, Fochler Franc, Češarek Franc, Štirn Josip, Ješe Ivan, Roth Robert,

Hicke Franc, Stenovc Franc, Smola Jos., Zupančič Franc, Picek Ciril, Ragoznig Anton, Krammer Jurij, Matovšek Adolf, dr. Tomšič Rihard in Kršnik Ivan, vsi pri 17. pp.; Rozložnik Herman, 25. pp.; Gogola Josip, 26. pp.; Wesiak Karel, Pinterič Josip, Maister Ivan, Breznik Josip in Kebec Viktor, vsi pri 47. pp.; Uršič Josip, Terček Adolf in Pintar Dragomir, vsi pri 53. pp.; Lovrec Franc, Ferenčak Franc, Kit Ivan, Gregl Edmund, Krajnc Alojzij, Čebin Dominik in Kudač Rudolf, vsi pri 87. pp.; Bukovič Ivan, Klug Robert in Rizzi Oskar, vsi pri 97. pp.; Pavlica Josip, 100. pp.; Kumar Ivan, 1. pp. tir. ces. lovcev; Šenk Ad., 5. lov. baon; Hohnjec Aleksander, 31. lov. baon; Ličen Josip, 2. bos. herc. pp.; Zgaga Miroslav, 4. bos. herc. pp.; Franke Karel, Kogler Egon, Homan Anton in Petek Milan, 3. sap. baon; Korent Andrej, 87. pp.; Arko Ivan in Hoenig Ferdinand, oba pri 17. pp.; Masič Viktor, Spanring Rudolf, Endrizzi Roman, Pehani Stanko, Božič Iv., Kren Feliks, Silka Boleslav in Šerjak Jos., vsi pri 17. pp.; Arzenšek Viktor, 47. pp.; Hortig Rudolf, Pečauer Rudolf, Kasper H. in Schidler Franc, vsi pri 87. pp.; Žagar Bogdan, 96. pp.; Rusin Alojzij, Kundič Dušan in Paliaga Franc, vsi pri 97. pp.; Legat Franc, 2. bos. herc. pp.; Pecelj Branko, 4. bos. herc. pp.; Terčič Anton, želez. polk; Sevnik Franc in Ribarič Mihael, oba pri brzojavnem polku. — Za nadporočnike v rez. so imenovani poročniki v rez.: Grabner Rihard, 27. polj. havb. p.; Kovač Robert, 32. polj. havb. p.; Wehle Ferdinand, 28. polj. top. p. — Za poročnike so imenovani praporščaki: Gregorič Franc, 6. p. top. p.; Rudesch Alfred, Klinar Herman, Batlig Anton, Tonkli Anton in Jakonič Franc, vsi pri 28. polj. top. p.; Oblak Herman, 28. polj. havb. p.; dr. Lokar Janko, Valjavec Dioniz in Kamenar Viktor, vsi pri 36. polj. havb. p.; Susteršič Ferdinand, 28. polj. havb. p. — Za poročnike so imenovani praporščaki: Jelovšek Karel, 2. trd. top. p.; Gorup Franc in Treo Boris, oba pri 3. trd. top. p.; Tratnik Miroslav, 5. trd. top. baon. — Za stotnika računovodjo je imenovan nadporočnik računovodja 6. jezdečke top. div. Lapajne Emil. — Za majorja je imenovan stotnik Franc Globočnik, 5. dom. pp. — Za poročnike v rez. so imenovani praporščaki: Gostič Florijan in Rizzi Valter, oba pri 27. dom. pp.; Krulc Pavel, 4. dom. pp.; Raspotnik Feliks in Žilko Stanko, oba pri 27. dom. pp.; Ravter Stanko, Flajs Andrej, Uršič Adolf, Bidovec Valentin, Gačnik Ivan, Svoboda Ladislav, Miklavčič Franc in Milost Bogomir, vsi pri 27. dom. pp.; Žagar Ivan, 5. dom. pp.; Zagoda Franc, 26. dom. pp.; Gajšek Božidar, 26. dom. pp.; Volavšek Ivan, 26. dom. pp.; Vutkovič Josip, 27. d. pp.; Resch Ivan, 27. dom. pp.; Koprive Al.

in Resch Rudolf, oba pri 26. dom. pp.; Pichler Matija in Novak Karel, oba pri 27. dom. pp. — Za nadporočnika je imenovan Franc Modic. — Za sanitetne poročnike so imenovani sanitetni praporščaki: Raf. Dolinšek, 4. dom. pp.; Nikolaj Sever, 27. dom. pp.; Rado Sfiligoj, 27. dom. pp.; Anton Cizelj, 4. dom. pp.; Franc Svetina, 4. dom. pp.; Josip Sekula, 27. dom. pp.; Arthur Hočevar, 3. dom. pp.

Nota Združenih držav Avstriji v zadevi poosirene podmorske vojske.

Združene države so poslale Avstriji v zadevi podmorske vojske noto, ki zahteva pojasnila o potopu nekaterih ladij. Besedilo je uljudno; Združene države ne zahtevajo, kdaj naj se nanjo odgovori.

Dunajski ameriški veleposlanik vroči »Aide memoire«.

Dunaj, 19. febr. (K. u.) Tukajšnji veleposlanik ameriških Združenih držav je izročil danes v zunanjem ministrstvu »Aide memoire«, ki v prevodu slove:

Zadeva »Ancona«.

V noti št. 4167 z 9. decembra 1915 o zadevi »Ancona« je obrazložila ameriška vlada svoje stališče glede na delovanje »U«-čolnov v pomorski vojski. Prej že je te svoje nazore jasno obrazložila nemški vladi; vlada Združenih držav je sodila, da je bila c. in kr. vlada o tem obveščena. C. in kr. vlada je odgovorila z noto št. 5735 s 14. decembra 1915. Izjavila je v tej noti, da ni dovolj poučena o izmenjavanju nazorov med Združenimi državami in Nemčijo in da bi po njenem nazoru tudi popolno poznanje ne zadoščalo za presojo slučaja »Ancona«, ker so ta vprašanja drugačna. Kljub temu je izjavil c. in kr. minister za zunanje stvari v svoji noti št. 5949 z 29. decembra 1915 (odgovor na noto ameriškega veleposlanštva z 21. decembra 1915, št. 4307). »Kar tiče v cenjeni noti zavzetega načela, da se sovražne zasebne ladje ne smejo uničiti, dokler niso na varnem potniku, c. in kr. vlada bistveno pritrjuje izraženemu nazoru washingtonskega kabineta.«

Oborožitev trgovinskih ladij.

Ob priliki potopa parnika »Persia« v januarju 1916 je avstrijska vlada izjavila, da če tudi o tem dogodku ni poučena, bo postopala po načelih, ki jim je pritrjila v zadevi »Ancona«, če bi se dognalo, da zadene Avstrijo v tej stvari kaka odgovornost. Istočasno z obvesti-

LISTEK.

Svetobor.

13

Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec.

(Dalje.)

»Ti žaluješ, Dobrovit! Tudi moja duša je žalostna, Svetka se ne da utolažiti, toda kaj hočemo, kakor čakati, da se pojasi včerajšnji napad. Dražna je dobro dekletko in bo poskusilo vse, da se zopet vidimo. Čudna so pota božje previdnosti, toda Bog ne zapusti njemu udanih src,« govori Svetobor.

»Hvala ti, dobri knez, za tolažljive besede! Odslej poznam le tebe in s teboj grem v smrt, ako treba!«

»Tudi jaz te zahvalim za tvojo zvestobo, sin Vicemilov, in ti obetam, da boš videl zopet češko zemljo, preden mesec pokaže svoj polni obraz.«

»Ah, blažena beseda, ki pride iz tvojih ust! Jaz naj vidim zopet svojega prijatelja Smila, zateckega župana, naj sežem v roko Kojati, sinu Vseborovemu? Presrečen bi bil, da se to zgodi!«

»In se bo zgodilo. Drugi teden odri- neva v Čehe. Doslej pa zdravstvuj!«

Svetobor se povrne v proštijo, Dobrovit pa gre iskat svojih sohlapcev.

Tam od Zagrada je prihajal glumač,

čudno našemljen in smešno napravljen.

»Maldecorpo!« kličejo ljudje in se usujejo za njim.

»Enkrat se dam udariti, kolikor kdo more, za oglejski groš, dvakrat za brežki denar, trikrat za beneški cekin!« kliče glumač.

»Nastavi!« zakliče Dobrovit in vrže predenj oglejski groš.

Maldecorpo zavpije, kakor bi medved zatulil, ko ga Dobrovit udari po zadnji oplati.

Nedaleč strani je bila napeta vrv na dveh kolih. Mlada glumačica je hodila po vrvi, plesala in se zvirala na vse načine. Mladci so stali ob strani in delali slane in neslane opazke.

Tudi Stojdrag od Osoj je naletel na svoje znance iz Korotana. Častilci starih bogov so se našli nad Zagradom pod Perunovo goro. Pod stoletnim hrastom so se zbirali, zrl na podrti svoj tempelj na gori in klicali svoje dobre in zle duhove.

»Perun ti je pomogel, da si se ojunčil in povedal knezu resnico v obraz. Slava Stojdragu!« so klicali poganski Slovenci svojemu zagovorniku.

»Bes ga udri, kdor zasmehuje naše bogove!« je klicala Ljutica in pomigavala Obolomu izpod Obira, ki je kričal v prtenih hlačah in s polhovko na glavi: »Morana mu stisni grlo in Perun naj ga razčesne, kdor bi se dotaknil naše Ljutice!«

Lepi Obirčan vrže deklici v naročje vršiček rožmarina. Ljutica potegne iz nedrij jezersko rožo in jo pripne Obolomu za polhovko, pojoč:

»O rasti, rasti, rožmarin,
a tudi moja roža z njim...«

Dekličje petje je vnelo starce ob sladki medicini in sivi Stojdrag začne peti:

»In naš praded Svetopolk
jaše liki besen volk,
se ne straši dola, sedla,
se ne plaši brd in lazov,
jaše liki besni volk
ta naš praded Svetopolk,
copa, copa, copata!«

Kar zadonijo rogovi s Karnskega gradu.

»Gospoda odhaja, gremo!« zakliče Žiznec iz gnječe in se ozira po svojih hlapcih. Zapiska na piščal in takoj se hlapci pomikajo navzgor proti gradu.

»Cesar bo prenočil na Krki pri škofu,« je šel glas po ravnini.

Cesar je odšel s svojim spremstvom, bližnji vitezi so se vračali domov, daljni pa so prenočili na gradu.

Tudi množica se je razhajala. Noč se je bližala.

Razšli so se, nekaj domov, nekaj k svojim znancem iskat prenočišča. Iz vseh grl pa je zvenela hvala preteklemu dnevu.

VI.

»Angelos« je zapel.

Vsi živi udje samostanske družine so se zganili. Prikazovale so se glave iz celic in delavnic, rujave kapuce so se stegale iz učilnic in kuhinj, menihi so stopali tehtnih korakov po kamenitih tleh križnega hoda. Na lahko je odmeval tlak pod sandalami in komaj je preteklo nekaj trenutkov, že so izginili rujavi habitii za cerkvenim pragom.

Vse drugace je pel votli zvon na porti. Zaškripal je v kroni, preden je kembelj udaril v klobuk, je klenkal dolgočasno, je razbijal brez takta, vratar Larg pa se je držal čemerno in odgovarjal mrko.

»Benedictus montes amabat,« je čital Svetobor napis nad vrhnimi vratmi in jutranji svež ga je gnal na plano, na prosto, da bi gledal visoke gore in dihaj vonj dišečih rož v jutranjem vzduhu. Gledal je na Osojsko jezero, misli pa so mu hitele na ribnik v laških Alpah. Skrb je odložil na Možnici, skrb si je naložil na Možnici. Preskrbljena mu je sestra in zdaj je prost. Toda njegov dobrotnik mu je naložil skrb, da sežida na Možnici samostan. Njegov svak pa ne mara čuti o tem in s Svetko hoče tudi Možnico.

¹ Benedikt je ljubil gore.

(Dalje.)

lom nemške vlade z dne 10. februarja 1916 je izjavila avstrijska vlada, da vsaka v kakršnikoli namen s topom oborožena trgovska ladja že samo s to okolnostjo izgubi značaj mirne ladje in da so »z ozirom na te okolnosti dobile avstrijske pomorske vojne sile povečje, naj s takimi ladjami postopajo kot z vojnimi ladjami.

Potopljene ladje na Sredozemskem morju. — Poizvedbe dunajskega ameriškega veleposlanika.

Na Sredozemskem morju so bile po tej izjavi po avstrijskih podmorskih čolnih, kakor se sodi potopljene ladje, na katerih so se nahajali ameriški državljani. Nekaj teh ladij, n. pr. angleška parnika »Secondo« in »Welch Prince«, so bile brez svarila torpedirane po podmorskih čolnih pod avstrijsko zastavo. Ameriški veleposlanik na Dunaju je o teh slučajih poizvedoval, a do zdaj se mu še ni odgovorilo. Obenem z nemško izjavo z dne 31. januarja 1917, ki gotove dele morja ob obalah dežela sporazum označuje za ogrožene po podmorskih čolnih, je c. in kr. vlada naznanila, da bodo Avstrija in njeni zavezniki od 1. februarja 1917 dalje v določenem zaprtem ozemlju »vsako ladje-plovbo z vsemi sredstvi preprečili.«

Opozoritev na nemško izjavo o poostreni podmorski vojski.

Iz navedenih okolnosti se sme pač sklepati, da je v slučaju parnika »Ancona« podano in ob priliki razmotrivanja slučajja »Persia« ponovljeno zagotovilo v vseh bistvenih stvareh enako, kakor ono, ki ga obsega nota cesarske nemške vlade s 4. majnika 1916, ki slove: »Upoštevajoč splošna mednarodna pravna načela o ustavljanju, preisku in o uničenju trgovskih ladij se take ladje ne bodo potapljale ne v in ne izven pomorskega vojnega ozemlja brez svarila in brez rešitve človeških življenj izvzemši, da bi take ladje poizkušale bežati ali se braniti in da so to zagotovilo izjave avstrijske vlade z 10. februarja 1916 in z 31. januarja 1917 več ali manj izpremenile.

Želja Združenih držav.

Ker vlada Združenih držav dvomi o razlagi teh izjav, posebno z ozirom na zadnjo, želi, da bi bila končno veljavna in natančno poučena o tem, kakšno stališče zavzema c. in kr. vlada v teh okolnostih glede na način podmorske vojske in če naj se smatra v slučajih »Ancona« in »Persia« podano zagotovilo kot izpremenjeno ali preklicano.

Stališče naše vlade.

Kakor poizve c. in kr. brzojavni korespondenčni urad, bodo v ministertvu za zunanje stvari z mednarodnega pravnega stališča stvarno vsebino tega »Aide memoire« natančno proučili in nato odgovorili nanj.

Švica med Nemčijo in Ameriko ni posredovala.

Švicarska brzojavna agentura poroča, da je švicarski poslanik dr. Richter posredoval brez vednosti švicarskega zveznega sveta ali političnega oddelka za zopetne diplomatske odnose med severno ameriško in nemško vlado. O vsebini korespondence med Berlinom in Washingtonom, ki jo je zvezna vlada le posredovala, se seveda ne more nič izjaviti.

Kako je zapustil Bernstorff Ameriko.

Curih, 19. februarja. Bernstorffu je bilo pri njegovem odhodu izročeni veliko šopkov. Ameriška vlada je vse storila, da se ni mogel mir motiti. Ko se je po slovesu švicarski poslanik vračal v mesto, so ga prijeli in ga šele z velikimi opravičbami izpustili, ko se je bil izkazal.

Pred važnimi Wilsonovimi ukrepi.

Rotterdam, 19. febr. Reuter poroča iz New Yorka: Listi poročajo iz New Yorka: Wilson bo najbrže še predno bo ta teden potekel, v skupni seji obeh zbornic kongresa zahteval pooblastila in sredstev v obrambo ameriškega življenja in blaga nasproti brezobzirni podmorski vojski. Sodi se, da bo kongres nuno predsedniku nakazal 50 milijonov dolarjev.

Christiania, 19. febr. Washingtonski dopisnik lista »Central News« javlja: Vsi prijatelji miru živahno delajo na preprečitve vojske med Ameriko in Nemčijo. V kongresu nameravajo odločno nastopiti proti Wilsonovim predlogom. Med člani kongresa se je zadnje dni mirovno gibanje znatno okrepilo. »Newyorker World« pa pravi v protislovju z navedenim poročilom, da se mora smatrati, da med Nemčijo in Združenimi državami že obstoja vojno stanje.

Združene države novačijo.

Genj, 19. februarja. Pariškim listom brzojavljajo iz Washingtona: Vojno in

mornariško ministertvo sta pričela v vsem ozemlju Združenih držav nabirati rekrute. Poštni uradi dobe za vsakega pridobljenega rekruta 5 dolarjev.

Položaj v Ameriki nevzdržljiv.

Lugano, 19. febr. Iz Washingtona se poroča: Gospodarska kriza se širi čimdalje bolj v ameriške vzhodne države. Mráz pomnožuje velikanske prometne ovire povzročene po oslabljenju prometa čez Atlantski ocean. Pacifisti in njih sovražniki se najostreje prerekajo. Parlamentu in časopisju očita jo, da gonita deželo v vojsko. Stone celo zahteva, naj nastopijo sodišča proti tistim časopisem, ki z napačnimi poročili poostrejujejo napetost med Združenimi državami in Srednjo Evropo. »Newyork Times« zahtevajo, naj Bryana zapro. Tudi člana kongresa Man na listi, ki hujskajo na vojsko, nesramno psujejo in napadajo, ker je rekel: »Bog ve, kam bomo prišli, če se bomo udeležili vojske.« Pacifisti upajo na okolnost, ker diplomatski odnosi z Avstrijo še niso prekinjeni.

Lugano, 19. febr. »Secolo« poroča iz Londona: Politična in gospodarska kriza v Ameriki postaja vsak dan večja. Pristanišča Atlantskega oceana so popolnoma zaprta in nabito polna skladišča ameriških trgovskih ladij z blagom iz vseh industrijskih krajev. Carinski uradi in skladišča so prenapolnjena z blagom; na tisoče železniških voz se je nagromadilo na železniških križališčih. Ker primanjkuje železniških voz, ne morejo tvornice dobivati surovin in odpošiljati izdelanega blaga. Trideset glavnih prog so določili za izključno preskrbo z živili. Kljub najskrajnejšim naporom pacifistov je položaj vedno bolj nevzdržljiv.

Združene države pričakujejo novih nemirov v Ameriki.

Genj, 19. februarja. »Newyork Herald« poroča: Ameriška vlada računa z možnostjo, da bodo izbruhnili istočasno nemiri v Mehiki, na Kubi, na Haitiju in v San Domingo.

Američani razburjeni, ker so Turki baje zasegli ameriško topničarko »Skorpion«.

Chiasso, 19. febr. Govorica, da so Turki zasegli ameriško topničarko »Skorpion«, razburja duhove v New Yorku. Listi izjavljajo, da bo ta zadeva imela važne posledice.

Kaj je do zdaj dosegla poostrena podmorska vojska.

Berlin, 19. februarja. (Kor. ur.) »Vossische Ztg.« izvaja: Naši podmorski čolni so prekosili nade, ki smo jih stavili nanje. V podmorski vojski ne gre le za to, kar se potopi, marveč še bolj za to, kar se ne potopi in se ne more potopiti, ker se ne pokaže. Podmorska vojska se mora uvrstiti tudi diplomatsko v službo gotovih vojnih smotrov. Politično mogoče je, da bodo zavezniki Anglije oropani njene podpore sami zahtevali mir in se pogodili z nami po pogojih, ki bodo jamčili za trajen mir na celini. Le tako bomo premagali angleško nevarnost. Podmorska vojska odreže dovoz surovin Franciji in Italiji in jim skrdi prehrano. Izračuna se lahko, kdaj ti deželi gospodarsko in vojaško ne bosta mogli prenašati vojsko. Kar čujemo o Rusiji, odmeva v vseh višinah o ruski odločnosti in o rusko-angleškem prijateljstvu, a marljivost, s katero dela Anglija in brutalnost, s katero daje angleški veleposlanik v Petrogradu kot carjev namestnik svoja navodila strankam in dvoru, kaže, kako da se za Rusijo boji.

Na Sredozemskem morju potopljenih nad 21.000 ton ladij.

Berlin, 19. febr. (K. u.) V zaprtem Sredozemskem morju so zadnje dni potopili podmorski čolni večje število sovražnih ladij. Med drugimi popolnoma zasedeni italijanski transportni parnik z vojak, 2 oborožena parnika 3000 do 4500 ton z vojnimi tovorom, namenjenim v Solun, italijanski parnik »Oceania« (4217 ton), francoski parnik »Mont Ventoux« (3233 ton) in francosko jadrnico »Aphrodite« (6000 ton), ki je vozila v Italijo železo.

Poveljnik podmorskega čolna, ki je potopil v 24 urah 52.000 ton.

Berlin, 19. februarja. Wolff poroča: Podmorskemu čolnu, ki je v 24 urah potopil okroglo 52.000 ton, je poveljeval kapitanlajtnant Potz.

Ameriški transporti z orožjem zastali z 28. januarjem.

Genj, 19. febr. »Evening World« javlja: Transporti streliva namenjeni Evropi niso ameriških pristanišč od 28. januarja dalje več zapustili.

Nakopiženje blaga v Ameriki.

Haag, 19. febr. »United Press« javlja, da stoji na železniških progah, ki

vodijo v New York, Filadelfijo in Baltimore, nad 20.000 naloženih tovornih voz. Živila na vzhodu so se podražila 15 do 20 odstotkov.

Italijani preplašeni po posledicah podmorske vojske.

Bazelj, 19. februarja. »Corriere della sera« poroča: Znižanje tonaže (obsega ladij) presega najbolj pesimistične načine. Neutrlna tonaža je popolnoma odpadla. Trgovinskih parnikov zveznih držav je priplulo komaj nekaj desetoric.

Curih, 19. februarja. »Italia« poroča: V ministertvu nazadovanje plovbe trgovske mornarice zelo resno sodijo. Ne more se več misliti na začasno prikazen.

Poštna zveza med Anglijo in Italijo.

Lugano, 19. februarja. Poštni uradi v zgornji Italiji razglašajo: Poštni promet z Anglijo je resno oviran. Želeti je, naj se zato poštni promet s to deželo omeji.

Angleški mornarji nočejo voziti. Namučajo jih s Kitajci.

Rotterdam, 19. febr. Mornarji 20 parnikov v Liverpoolu, Cardiffu in Southamptonu niso hoteli odriniti na morje. Na parnike so nato nastavili Kitajce in so z njimi odpeljali na morje.

V Le Havre pogrešajo 10 parnikov.

Genj, 19. febr. V Le Havre pogrešajo 10 parnikov, ki so odpluli iz Brazilije veliko prej, ko se je pričela poostrena podmorska vojska.

Angleške mine proti podmorskim čolnom dozdaj niso učinkovale.

Berlin, 19. febr. V dosedanji nemejni podmorski vojski tako bahavo po angleški admiraliteti napovedani učinek min proti podmorskim čolnom ni uspel. Mine, ki so jih Angleži polagali, poveljniki podmorskih čolnov poznajo. Niti en podmorski čoln še ni zadel v sovražno mino.

Švedom primanjkuje žita.

Kodanj, 19. febr. Ker primanjkuje žita, so določili na Švedskem, da sme vsak Šved dobiti na dan le 200 gramov kruha.

Le tri brazilske ladje

so odplule iz Rio de Janeiro v Evropo, odkar je bila proglašena nemška zapora.

Španci in Angleži.

Španski ministrski svet je dovolil, da se sme prodati del v Bilbao se nahajajočih ladij Angležem.

Neutrlna sodba o poostreni podmorski vojski.

Kristijanija, 18. febr. (K. u.) »Intelligents Sedler« piše: Podmorska vojska hodi svoja pota dalje. Angleži sicer pravijo, da so ukrenili korake, ki bodo onemogočili delovanje nemškim podmorskim čolnom, a kljub temu so Nemci potopili znaten del nevtralnega ladijnega prostora; sovražnih ladij so pa skoraj vsak dan veliko potopili.

Vojska se mora končati.

Monakovo, 19. febr. »Munch. Neueste Nachrichten« poročajo, da je bavarski min. predsednik izjavil: Vojska se mora zdaj brezpogojno in z vsemi sredstvi končati. Sredstvo za to nam nudijo podmorski čolni. Končni boj bo nečuvno strašen, izvojevati se mora. Hočejo ga naši sovražniki, ne mi.

Stürmer proti Wilsonu.

Stockholm, 19. februarja. V listu »Zemščina« Stürmer živahno kritizira Wilsonovo politiko. Stürmer zastopa mnenje, da Wilsonovo mirovna akcija ni bila resno mišljena, ker potem bi Wilson enostavno lahko prepovedal izvoz municije. Na čelu uspešne mirovne konference morajo stati drugi možje kot Wilson. Ta je s svojim sedanjim nastopom pokazal svojo pravo barvo.

Trbiž zopet obstreljevan.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 19. febr. Uradno:

Italijansko topništvo je v zadnjih dneh postalo živahno tudi v nekaterih odsekih bojne črte v gorah. Trbiž je bil ponovno obstreljevan. Danes zjutraj so privedle patrolje pešpolka št. 73 z nekega podjetja proti sovražnim postojankam vzhodno Monte Cebio severno Asiaga 23 ujetnikov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

18. februarja. Delovanje naših poizvedovalnih oddelkov je dalo povod malim bojem na prelazu Cavanto (Adamello), pri Forcellini Montozzo (dolina Camonica), v Vallarsa, ob zgornjem koncu Posina (Astico) in Ris Felison (Boite), kakor tudi v dolini Fredigo. Sovražnik je bil odbit in

je pustil nekaj ujetnikov v naših rokah. Ob desnem Butu in na Krasu je artiljerija delovala silnejše.

19. februarja. Na bojni črti se je streljalo s topovi kakor običajno. Poroča se o malih spopadih poizvedovalnih oddelkov. Nekaj mož smo ujeli.

Italijansko vojno posojilo.

Rim, 19. februarja. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča, da je doslej podpisane 1740 milijonov lir italijanskega vojnega posojila, od tega je 1150 milijonov nov denar.

Italijani s kitajski kuliji.

Lugano, 19. febr. (Kor. ur.) »Avanti« opisuje posledice severoameriškega zakona, ki od 1. maja dalje prepoveduje naseljevanje analfabetov. Zakon zadeva le Kitajce in Italijane, ker druge dežele ne izvažajo tako zanemarnjenih ljudi. Postava pomeni za Italijane največje ponižanje, katero more zadeti omikan narod, obenem neusmiljena ironija proti celemu italijanskemu narodu, kojega voditelji se z veliko zgovornostjo hvalijo, da z bajnetom branijo kulturo, ki se pač ne da ločiti od abecede. Če danes severoameriška postava kitajske kulije stavi z Italijani na enako mesto in obojne sramotno zavrača z ameriškega ozemlja, je za to odgovorna italijanska vlada, ki svojega naroda ni znala osvoboditi od suženjstva analfabetizma.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 19. febr. Uradno:

Vzhodno Lipnice Doine ob Nara-jovki je razstrelil Rus neki podkop min pod našim najprednejšim jarkom in je s hitrim sunkom zasedel udrtno. S protinapadom smo se ga zopet polastili. Južno Brzezanov smo odbili po močni pripravi z metanjem min izvedeni sovražni napadalni poizkus. V Volniji uspešna podjetja naših naskakovalnih čet.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. febr. Veliki glavni stan: Nič važnega.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. febr. zvečer. Uradno: Na vzhodu ob ostrem mrazu se ni zgodilo nič važnega.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 19. februarja. Uradno: Vzhodno od Isaccee slaboten artiljerijski ogenj, zahodno od Mahmudie streljanje med stražami.

Galac obstreljevan.

Kodanj, 19. februarja. Ruski listi poročajo iz Jaša: Zadnje dni zopet z nezaslišano silovitostjo obstreljujejo Galac. Vsi forti, posebno tisti na zahodni strani trdnjave, so le še razvaline. — Tudi pristanišče je popolnoma razrušeno. Nemška težka artiljerija je zadnje dni skušala doseči tudi donavsko flotiljo med Reni in Galacom, na kateri so velike množine municije za Rusijo.

Novo volitve na Ruskem.

Stockholm, 19. februarja. »Birzevie Vedomosti« poročajo, da je vlada končno sklenila izvesti nove volitve za duno. V vladnih krogih računajo s tem, da bi pri novih volitvah napredni blok izgubil 30 mandatov. Da se pouči o izidu bodočih volitev, je notranji minister poklical moskovskega župana v Petrograd, ki mu bo poročal o razpoloženju med ljudstvom.

Boji v Macedoniji.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 19. februarja. Uradno: Na celi fronti slaboten artiljerijski ogenj, severovzhodno od Dojranskega jezera praske med stražami. V vardarski dolini živahno delovanje letalcev. Pri Gjevglji je bilo v zračnem boju sestreljeno sovražno letalo. Poročnik Eschwege je pri Drami sestrelil drugo letalo.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. febr. Veliki glavni stan: Praske prednjih straž in osamljeni topovski ogenj. Dve sovražni letali smo sestrelili.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. febr. Veliki glavni stan: Gosta megla je na številnih mestih ovirala delovanje topništva in letalcev; le sunki poizvedovalcev so bili mogoči. Na čuječnosti naših jarknih posadk se

je izjalovilo veliko sovražnih podjetij; našim proizvedovalcem se je posrečilo, da so prvi ujetniki privedli.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. febr. zvečer. Uradno: Zjutraj se je izjalovil angleški sunek zahodno Messimes severno Armenitieres. Sicer na zahodu ob meglenem vremenu nič važnega.

Zračni napad na Arensburg.

Berlin, 19. febr. Uradno: Nek naš mornariški zrakoplov je napadel 18. februarja pristanišča in vojaške naprave pri Arensburgu ob Oeseli z razstrelivimi in z zažigalnimi bombami. Opazoval se je dober učinek. Sovražni obrambni ogenj ni učinkoval. Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Vojni položaj.

Bern, 19. februarja. (Kor. ur.) Polkovnik Stegemann razmotriva v »Bundu« vprašanje, če bo ententa na zahodu še enkrat poskusila predreti in pripominja, da bi celo po posređenem prebitju morali iskati odločitve še-le v premikovalni vojski.

London, 19. februarja. (Kor. urad.) Reuter poroča: Lord Derby je imel v Boltonu govor, v katerem je dejal, da z zaupanjem pričakuje končnega izida vojske. Ne sme se pa misliti, da bo konec lahko dosežen. On sodi, da bo Nemčija napela gigantske sile, da nadvlada. Kritični čas boja bo prišel v bližnjih mesecih. Vendar ne bo šlo prehitro.

Tajna pogodba o nizozemski Indiji.

»Kölnsche Volkszeitung« objavlja članek »Pohlep Angleske in Japonske po nizozemski Indiji«. V tem članku se nek ugleden nizozemski trgovec zelo pesimistično izraža o razmerah v nizozemski Indiji, ki zdaj ima domacimi vstaji bili japonski, angleški in angloindijski agentje in vohuni. Odgovorne nizozemsko-indijske kolonijalne oblasti nimajo proti temu dejstvu pozornega očesa. Zanesljiva poročila trdijo, da obstoji med Anglesko, Francosko in Japonsko tajna pogodba, kako si bodo pozneje razdelili nizozemsko Indijo.

Gospodarske beležke.

Za milijon kron prikritih živil je zaplenila carinska oblast na Reki. Komisarju Springhetu je bilo prišlo na uho, da se nahajajo v nekem skladišču v ulici Edmondo de Amicis velike zaloge živil. A čez dan je bilo skladišče vedno zaprto. Oblast je postala pozorna in kmalu dognala, da je skladišče vse polno blaga, ki ga je nakupila neka banka. Nato se odredili zaplenbo in iztrgali umazani špekulaciji za milijon kron živil.

Na zborovanju kmetijskega sveta na Nemškem je izvajal državni tajnik dr. pl. Helfferich: Sedanj črvasni je usoden in odločilen. V končnem boju ima odločiti nemški poljedelec, kakor je enako izjavil angleški poljedelski minister, da se bo svetovna vojska odločila na britanski njeni. V tem boju mora zmagati nemški poljedelec. Vsled slabe letine v Ameriki in Indiji, je Anglija sedaj odvisna skoraj samo od Avstralije. Za dovolz rabi trikrat več časa oziroma trikrat več ladijskega prostora. K temu pride še poostreni boj podmorskih čolnov. Uspeh nam je zagotovljen in ne pustimo si ga od nikogar iztrgati. Pred vojsko je znašal naš domači pridelek krušnega žita povprečno 230 kg na osebo, na Angleskem pa 30 kg; žita sploh smo pridelali na Nemškem 400 kg, na Angleskem 130 kg; krompirja je pridelala Nemčija 650 kg, Anglija 150 kg na osebo. Za nemško sladkorno peso Anglija sploh nima nadomestila. Nemčija je imela 320 goved na 1000 prebivalcev, Anglija 80. Nemčija 370 prešičev, Anglija 80. Ako tedaj Anglija sama prizna, da smo jo zrinili v boju za zmago na našo domačo njivo, potem vemo, da je naša odločila zmaga blizu. Leta 1917: bo angleško samosilje na morju strto in za Nemčijo se bo odprla velika svobodna bodočnost.

Novo nemško vojno posojilo naj prinese, kakor poroča »Berl. T.«, 15 milijard mark. Tako bodo nemški vojni krediti znašali 79 milijard.

Spomladansko delo na Ogrskem. Vlada je izdala ostro naredbo za obsežno uporabo vseh sil. Iz zasedene Poljske bodo dobili precej Poljakov, katerim obljublja boljše plačo kot lani.

Za varstvo žen in otrok. Ministru je izročena spomenica, ki zahteva varstvenih odredb za žensko in otroško delo. Uvede naj se 8urni delavnik, prepove nočno delo mladine, obnovi zakonite določbe o otroškem delu in uvede posebne urade za mezde in pritožbe. Ustanovi naj se poseben urad za varstvo žen in otrok pri delu.

Dovažanje premoega bo zopet še bolj otežkočeno. Trboveljska premogokopna družba je dobila povelje, da mora ves premog oddajati železnicam.

V Franciji popisujejo živila. Francoska vlada je s 15. t. m. zapovedala popisati vsa živila v francoskih uvoznih pristaniščih.

Kupčija s prešiči. Včeraj javljena naredba o prometu s prešiči daje nakup prešičev v roke deželnega mesta za nakupovalne roveje živine. Kjer se ni takih »mest«, določi izključne nakupovalce poljedelski minister. Deželna gosposka določi lahko najvišje cene tudi za plemenske prešiče. Za izvoz živih ali zaklanih prešičev iz ene v drugo deželo je potrebno izvozno dovoljenje. Ker je urad za prehrano zelo centralno organizira uvoz ogrskih prešičev, lahko tudi zelo natanko nadzira domače prešiče in tako tudi ceno za prešičje meso in izdelke.

Cerkveno zvonarsko podjetje. Te dni se je ustanovila v Lincu industrijska družba z o. z., ki bo v št. Florianu pri Lincu ustanovila tovarno za vliivanje zvonov. V družbi so: linški škofijski ordinarijat, sedmeri zgornjeavstrijski samostani in sosedni samostan Seitenstätten na Nižjem Avstrijskem. Kot strokovnjaka so pritegnili v družbo kovinskega tovarnarja A. Gugga in cerkvenega stavbenika M. Schlagerja.

Cene sadju in zelenjavi na Reki. Mestni magistrat na Reki je določil 14. feb. naslednje maksimalne cene: jabolka drobna 1 K, mešana 1 K 36 vin., debelejša 1 K 60 vin., kilogram, suhe češnje, 4 K, suhe fige 4 K kilogram, fižol 84 vin., krompir 48 vin., česenj 4 K 60 vin., čebula 1 K 60 vin., korenje 60 vin., kislila zelje 64 vin., sveža repa 32 vin., kisla repa 40 vin., surovo maslo 12 K 80 vin., dansko maslo 14 kron 40 vin., kuhano maslo 15 K, paradižnik konzerva 9 K kilogram; limone 30 vin. kos.

Novi novel. Glasom »Grazer Tagespost« izide v kratkem čisto nova vrsta novcev. In sicer 50vinarski novelci v srebrcu, v nezadnji množini pridejo v promet tudi 10-, 20- in 100kronski zlati novelci.

Pekovski mojster obsojen na 5000 K globe. Na Dunaju se je te dni vršila razprava proti peku, komercialnemu svetniku Breunigu, kateri je bil obtožen, da je proti koncu prošlega leta prodajal nekaj prepečenec po 50 vin. kos, dasiravno so ti kosi tehtali samo 25 gramov, in si je tako služil nič manj kot 68 odstotkov dobička. Pri razpravi je dvorni pek izpovedal, da je oni prepečenec naročil iz Budimpešte, da pa je bilo od 1100 kosov porabnih samo 772, da je zato nastavljal višjo ceno. Trdil je tudi, da delajo vsi slašičarji s privoljenjem oblasti s 40 do 50 odstotki dobička. Ves govor pa mu ni pomagal, kajti sodnik ga je zaradi natezavanja cen obsodil na 5000 kron globe ali pet dni zapora. V utemeljevanju razsodbe je dejal sodnik, da se želja, ki jo ima obrtnik pri transportu blaga, ne sme zvaliti na kupca, in če imajo slašičarji 40 do 50 odstotkov dobička, je bilo to le povod, da mu ni prisodili višje kazni. Obsojenec je prijavil vzklic zaradi krivde in kazni.

Zakaj je milo tako drago. O tem piše »Deutsches Agrarblatt«: Kriza za milo je nastala v trenutku, ko so začele pustolovsko rasti cene za mast. Da bi odpomogla preskrbi, je vlada ustanovila centralo za olje in mast in ji poverila celokupno gospodarstvo v oljem in mastjo. A kakšen je bil uspeh? Centrala, ki bi morala delovati kot uredjevalec cen, plačuje za meterski stot kostne maščobe, iz katere se delajo navadna mila za pranje, 335 K, prodaja jo pa izdelovalcem mila po 800 K; razen tega je pooblaščen za prisilni nakup loja skoraj po vsej Avstriji ter ga plačuje mesarjem po 600 K meterski stot, izdelovalcem mila ga pa prodaja skoraj za dvakratno ceno. Tako kakor ta centrala delajo tudi vse druge. Kam gre ogromni dobiček?

Obrtno in trgovsko spise, ki ga je sestavil profesor Henrik Podkrajšek in je poročal naš list o njem dne 12. februarja t. l., je na prodaj v vseh knjigarnah, ne pa pri pisatelju, do katerega so se nekateri obrnili z naročili.

Dnevne novice.

Kranjska za Rdeči križ. Glavni odbor za teden Rdečega križa na Kranjskem je poslal c. in kr. generalnemu nadzorniku prostovolje in zdravstvene oskrbe, Njegovi c. in kr. Visokosti presvetlemu gospodu generalu kavalerije nadvojvodu Franu Salvatorju tiskano sklepno poročilo o upravi »Rdečega tedna«, ki se je vršil lansko spomlad na Kranjskem. Kakor znano, je bil uspeh tako odličan, da si je pridobila dežela Kranjska temeljem zbranih prispevkov med vsemi avstrijskimi kronovinami drugo mesto. Glavni odsek je dobil sedaj v roke načelnika gospoda cesarskega svetnika Ivana Mathiana v Ljubljani po

najvišjem nalogu Njegove c. in kr. Visokosti dopis, ki se med drugim glasi: »Njegova c. in kr. Visokost je iz tega poročila posnela, s kr. Visokostjo in s koroškimi lepmi uspehi se je pridedil teden »Rdečega križa« na Kranjskem. Presvetli gospod nadvojvoda se zahvaljuje glavnu odboru in vsem pododborniku za njihovo mnogovrstno in težavno v najboljšem smislu patriotično delo ter prosi, da se njegova zahvala naznani vsem sotrudnikom.

Dr. Mataja o konferenci v Švic. Krščansko-socialni poslanec dr. Mataja, ki se je udeležil konference v Curihu, se je izjavil nasproti uredniku »Reichspost« o svojih vtisih naslednje: Zborovanje, katerega vodstvo je bilo v rokah švicarskih katoliških organizacij, se je počelo predvsem z vročo željo vseh narodov, z vprašanjem miru, potem z usodo vojni ujetnikov in internirancev, z mednarodnimi dogovori, zlasti v področju delavskega varstva, in s prizadevanji in položajem svete stolice. Priprava konference je bila vzorna in ko smo se ločili, je bilo med udeleženci splošno prepričanje, da je vpeljano delo, ki je za mir na svetu velikega pomena.

Odlikovanje. Srebrni zaslužni križec s krono in traku hrabrostne svetinje je dobil od plazov zasuti četovodja 26. črnovoj. okr. pov. Ivan Košak, pri črnovoj. delavskem oddelku št. 250/26.

Smrtelnik. Umrli je v Zagrebu umirovljeni odlični član hrvatskega kraljevskega gledališča Vaclav Anton. Rodom je bil iz Pizana. — Umrli je 16. t. m. nagloma gosposki Benčina, posestnik, gostilničar in Trgovec v Ravnah na Blokah v starosti 29 let. Naše iskreno sožalje! — Umrli je v Borovnici Jern. Svete, živeli ribič pri graščini Galetovi. — V Trbovljah je umrl g. Franc Plavšak. — V Andrijevcih v Črnigori je umrl profesor zagrebške gimnazije nadpomočnik Rudolf Pokorny.

Pastor dr. Mahnert je oproščen službe kot vojni kurat in bo še tako dolgo opravljal službo protestantskega župnika v Mariboru, dokler se ne najde primerne naslednika. Nato pa se bo vrnil v svojo nemško domovino.

Vilo nadvojvode Jožeta na Reki s krasnim parkom je kupila reška mestna občina ter nastanila ondi otroško zavetišče.

Društvo »Kres« v Gradcu. Iz Gradca nam pišejo: V nedeljo, dne 11. svečana t. l. je priredilo društvo »Kres« v Gradcu svojim društvenikom tombolo z raznimi dobitki. — Udeležba je bila mnogobrojna. Po tomboli je zabaval udeležence pevster šaljivec. Končno so dobro izvežbani pevci in pevke še zapeli nekaj mičnih domačih pesmij. Želimo, da bi se lepo razcvitajoče se društvo »Kres« še večkrat priredilo kaj podobnega. Kmalu na veselo svidenje!

Remuneracija za katehete. Štajerski deželni odbor je glede remuneracije za katehete sklenil sledeče: 1. remuneracije za verski pouk se od 1. januarja 1917 naprej računaju na podlagi 4. plačilne stopnje. 2. Odškodnine za pota se od 1. januarja 1917 naprej povišajo za 50%. Remuneracija po 4. plačilni stopnji, t. j. po najvišji plačilni stopnji za učiteljsko osebo, se sklada z 10% zboljšanjem plače. Remuneracije za katehete so se doslej izplačevale po 3. plačilni stopnji.

Iz ruskega ujetništva so se vrnili dne 29. jan. sledeči invalidi: pešec Franc Kovačič, 17. pp.; pešec Franc Pristovnik, 47. pp.; pešec Anton Tragin, 27. pp.

Velika tatvina na postaji Komorske Moravice. Zagrebški poštni urad je poslal minoli teden vagon zavojev (1000 kosov) na Reko. Na postaji Komorske Moravice so pa doslej neznanj storilci v vagon vlomili in odnesli malone vse zavoje. Škoda, ki jo trpi pošta, znaša nad 100.000 kron.

Prijeti morilec. Graška policija je prejela že večkrat kaznovanega delomrzneža Otona Windischa, ki je izvršil dvojni umor v graški okolici.

Hrvatska.

Hrvatski sabor

se zopet sestane 22. februarja.

Seja hrvaške stranke prava.

Zagreb, 19. februarja. Povodom odgoditve hrvatskega sabora se je vršila skupna seja saborskega kluba in eksekutivne hrvaške stranke prava. Načelnik stranke poslanec dr. Aleksander Horvat je poročal o političnem položaju, nakar so mu soglasno izrekli zaupnico. Obenem so Horvatovo izjavo protti Wilsonovi poslanci soglasno proglasili za izjavo stranke.

Poljska.

Učiteljski štrajk na Poljskem.

V rusko-poljskih pokrajinah pod avstrijsko upravo je v začetku tega leta več sto ljudskošolskih učiteljev prenehalo s poukom, ker so bili nezadovoljni s se-

dano nizko plačo. Nekateri poljski časopisi so ta štrajk upravičevali, češ, da so poljski učitelji v težavnih razmerah pod ruskim jarmom toliko žrtvov in trpeli za svojo domovino, da je njihova razdražljivost lahko umevna, zlasti še, ker je njih gmotni položaj res obupen. Drugi pa so ta štrajk v tako resnem času obsojali kot desertacijo iz armade narodnih delavcev. Štrajk je zdaj končan. Avstrijski generalni gubernator general Kuk je uređil učiteljske plače ter dovolil znatne dražinske doklade. Voditelji štrajka pa bodo baje odstavljeni. Dela se na to, da bi se tudi ta ostrina odstranila ter da bi se štrajk poravnal brez vsake kazni.

Bogoslovna fakulteta na varšavskem vseučilišču.

V statutu varšavskega vseučilišča je bilo določeno, da se misli tudi na ustanovitev bogoslovne fakultete, a da se bo ta fakulteta ustanovila pozneje. Sedaj se pa že delajo priprave za ustanovitev bogoslovne fakultete. Cerkvena oblast že išče primernih profesorjev in se v tej zadevi že dogovarja z vlado.

Ljubljanske novice.

Ij Razstavljen cesarjev kip. Akademski kipar, prof. Alojzij Repič je razstavil v izložbenem oknu »Katoliške Bukvarne« doprni kip našega cesarja. Ta svoj najnovjši umotvor je izvršil umetnik zgolj po slikah, ki so mu bile na razpolago. Dasi spada tako delo med najtežavnejša, kar jih pozna portretna plastika, je vendar mojstrsko uspelo. Poteze so fine in, dasi povsem naravn, vendar jako karakteristične. Obraz je proporcionalen, čelo visoko, iz milih oči odseva obenem življenjska resnica. Kar dosmrta spodnja, lepa, na desno obrnjena glava izraža odločnost v nastopu. Maršalski plašč je naložen s preprostimi naravnimi potezami in učinkuje v skupnem vtisku jako impozantno. Kakor čujemo, se bodo dobili malčevi odlički tega kiparskega umotvora, naročila nanje pa sprejema »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Ij Vabilo. Gg. katehete ljubljanskih srednjih in ljudskih šol se vabijo na kratke sestanke v četrtek, 22. febr., ob 6¼ uri zvečer v posvetovalnici Katoliške tiskarne, da se določijo spovedni dnevi za mladino ljubljanskih šol. — Tajnik »D. sl. k.«

Ij Imenovan je za praporščaka Makso B a j c, učitelj na Rakovniku v Ljubljani.

Ij G. profesor dr. Jos. Nejedli bo jutri 96 let star. Pač častita, lepa starost, katero gospod profesor še vedno čvrsto nosi. Bog ga ohrani še mnogo let v radost njegovih mnogostevnih hvaležnih učencev.

Ij Odlikovanje. Podkovni zdravnik dr. Schwiiger, zobozdravnik v Ljubljani, ki se nahaja že od začetka vojske na bojišču, sedaj šef-zdravnik neke skupine in vóđa zobozdravniške ambulaterije, je bil za svoje zasluge odlikovan s kraljevo prusko zaslužno svetinjo Rdečega križa 3. vrste.

Dar. Gospa Josipina Pupper v Kranju nam je poslala znesek 12 K kot dar za vojaške sirote ozir. misijone.

Angleži napovedujejo na Grškem vstajo.

London, 18. februarja. (K. u.) »Times« javljajo iz Lyre: Razmere na Grškem postajajo zopet nevarne. Povzročajo jih posebno zahteva zaveznikov o izročitvi pešev, ki se nahajajo med prebivalci. Tudi rezervisti hočejo obdržati puške za slučaj samobrambe. Možnost upora pa ne povzroča strahu, ker so zavezniki v premoči.

Primorske novice.

Iz italijanskega ujetništva piše vč. g. Ivan Leben, kurat na Libušnjem vč. g. dekanu Iv. Rojcu naslednje: Badia di Cava (Salerno) 8. jan. — Prejel sem Tvoje drago pismo z dne 27. jan. 1916 dne 1. jan. 1917. Tukaj sem več nego eno leto in Tvoje pismo je bilo prvo, katero sem prejel od svojih sobratov. Hvala Tebi in vsem duhovnim sobratom, ki so bili podpisani na dopisnici. Jaz sem zdrav. Kalin iz Drežnice je v Candidi (Avellino) in misijonari med slovenskimi ujetniki v provincijah Avellino, Terano, Benevento in Caserta. G. Božič iz Kamnja je bil nevarno bolan, ter čaka dovoljenja, da se vrne v Kred. Umrli mu je mati 27. okt. 1916. Prosim, odpisi mi hitro in sporoči mi kaj novic iz domovine. Srčne pozdrave vsem duhovnikom. Memento. Naslov: Giovanni Leben, internato civile Badia di Cava (Salerno) Italia.

Iz ruskega vojnega ujetništva so se oglašili oziroma poslali predragim svojcem srčne pozdrave naslednji goriski Slovenci: Hilarij Pahor, doma iz Renč št. 23 pri Gorici; France Mušič, doma iz št. Andraža št. 37; Vincenc Škabar, doma iz Bilj št. 226; Stefan Bitežnik, doma iz Biteža pri Grgaru; Mihael Kenda, doma iz Ročinja; Dominik Birtonja, doma iz Ogleja, ter Andrej Kosmačin, doma iz Sedla pri Breginjju.

Cene vina v Trstu. Te dni je oblast določila naslednje cene za vino v Trstu in okolici: Veletrgovci morajo prodajati vino oštirjem in krčmarjem po 2 K 88 vin., za porabo v družinah po 3 K in v steklenicah po 3 K 8 vin. liter. Na drobno se prodaja vino: v točilnicah po 3 K 24 vin., po hotelih in restavracijah po 3 K 48 vin. liter, po gostilnah in krčmah po 3 K 24 vin.; izven carinske meje velja cena za oštirje in krčmarje 3 K 16 vin. liter.

Iz drugega nadstropja se je vrgla na dvorišče 48letna Emilija Beraus v Trstu, ul. Maiolica 13, in obležala mrtva na mestu. Vzrok samomora ni znan.

Poizkušena tatvina v cerkvi. 16. t. m. je hotela v cerkvi presv. Srca Jezusovega v Trstu neka ženska ukrasti prt z glavnega oltarja. Pri tem jo je zasačila koristinja Dominika Vidulich, jo zgrabila za roko in zahtevala, naj položi prt nazaj. A drzna tatvica je namesto tega z nekim trdim predmetom udarila koristinjo s tako silo v desno stran prsi, da ji je prizadela precejšnje rano. Nato je prihitelo še nekaj drugih oseb, ki so bile v cerkvi in kmalu tudi redar, ki je tatvico aretiral. Povedala je, da se piše Helena Fatojich, stara 66 let.

Razpisani c. kr. poštni uradi. V področju tržaškega poštnege ravateljstva so razpisana naslednja poštarska mesta: Nerezini (II/2), Ajdovščini (I/3) ter Bazovici (II/2). Prošnje je vložiti za prvi poštni urad v teku treh tednov, za poslednja dva pa tekom štirinajstih dni.

«Hospic sv. Frančiška» je ustanovil tretji red sv. Frančiška na Reki za svoje revne in onemogle člane. Za enkrat so sprejeli v zavod tri članice.

Nadvojvoda Maks v Carigradu.

Nadvojvoda Maks v Carigradu.

Carigrad, 19. februarja. (Kor. urad.) Nadvojvoda Maks, ki načeluje posebnemu poslanstvu, katero bo izročilo sultanu naznanilo o prevzetju prestola Njegovega Veličanstva cesarja in kralja Karla, se je danes ob pol 11. uri dopoldne pripeljal v Carigrad. Sprejem je bil zelo prišrčen in veličasten.

Carigrad, 19. februarja. Ob treh popoldne je sprejel sultan v slovesni avdienci nadvojvoda Maksa, ki mu je izročil notifikacijsko pismo.

Ogrski državni zbor.

Nova bodoča trgovinska politika.

Budimpešta, 19. februarja. (Kor. ur.) Poslanec Gratz govori o našem gospodarskem položaju po vojni. Ker bo trpela cela Evropa, bo naš položaj relativno lažje. Da dobimo novih dohodkov, bo treba izvažati. Balkan nam nudi največ ugodnosti. Trgovina z Balkanom je bila zdrava, toda prepečena, čemur je bilo krivo pomanjkanje kapitala in pa naša politika, ki nas je zapirala pred Balkanom. Naše bodoče posredovanje bo v tem, da bomo blagovni promet plemenitili in dajali tuje blago na Balkan. Zaprti smo bili proti Balkanu, ker se je Nemčija zaprla pred našo produkcijo. Zboljšati bo treba pogodbe z Nemčijo. Ne velja madžarski ugovor, da nimamo interesa na dobrih pogodbah z Balkanom, češ, ker je izvoz tja doli v prvi vrsti industrijski, tedaj v prvi vrsti v interese Avstrije. Ugodna pogodba z Nemčijo ustvari lahko podlago za bolj intenzivno poljedelstvo na Ogrskem, če nam odpre pot v Nemčijo. Naša produkcija mora postati cenejša. Monarhija bo zmaga gospodarske težave, če bomo podvojili produkcijo in bo varčnost prva dolžnost državljanov.

Pri vratnih boleznih dobro de, če se masira s Fellerjevimi boljšajočimi rastlinskimi esencnim fluidom z znamko »Elsa-fluid« in se z njim grgrajo. Predvojnne cene. 12 steklenic stane franko le 6 K pri lekarju E. V. Fellerju, Stubica, Elsa trg št. 134, Hrvatsko. Mnogo zdravniških priporočil. 100.000 zahvalnic, tudi za »Elsa-kroglice«. (ef)

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštnine priporočamo se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Dr. Hermann Sträter: »Die Heiligung der Kinderwelt, Anleitung zur Abhaltung von Exercitien für Kinder. Knjuga obsega na 286 straneh 18 govorov, ki jih je imel govornik zlasti na otroke, predno so prekorčili soloobvezno dobo. Pisatelj je deloval veliko let med mladino in mu je to delo nudilo mnogo veselja, ker je žel obilne sadove. Da njegov trud obrodi tudi drugod, zato je zbral omenjene govore. V govorih obdela vse panoge verskega življenja tako zanimivo, da jih bo vsak dušni pastir porabil s pridom pri govorih na mladino. Govori kažejo, kako dobro pozna govornik mlada srca in kako zna nanje vplivati. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in velja s poštnino 5 K.

Za ježo dobro priučeni

konji

s sedlom in vso opremo, 9 let star, se takoj proda. Ogleda se lahko vsak dan v Kosezah pri vojaškem T.A. oddelku. [472

C. kr. finančni nadpaznik, 28 let star, s posestvom, se želi seznaniti v svrhu ženitve s primerno gospodično dobrega značaja. Le resne ponudbe do 28. t. m. če mogoče s sliko, pod šifro »Bodoči mir, 426« na upravo tega lista.

Enonadstropna

hiša z vrtom

se proda v Ljubljani.

Naslov v upravnistvu »SLOVENCA«.

Vrči za mleko

večja množina (po 30 in 50 lit.) se prodajo.

Huter & Co., Medvode. 434

Sprejme se takoj izurjena

prodajalka

Ljubljencanka, špecerijske stroke, katera je zmožna tudi nekoliko pisarniških del. Ponudbe s prepisi spričeval na upravo tega lista pod »Prodajalka« 431

Bonboni, karamele in biškoti

se dobijo pri 432

Io. Perdanu v Ljubljani.

za čevljarje!

Odpadke usnja vsake vrste dobavlja najceneje založna usnjenih odpadkov, PRAGA VII. LETNA 313. — Prosi se nemško dopisovati.

Prazne vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trgovska firma J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko. — Istotam se kupujejo po najvišjih dnevni cenah

suhe gobe.

2383

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korošino in brez bolečin ne odpravi. Cena ločku z jamstvenim pismom K 1'50, 3 lončki K 4—, 6 lončkov K 6'50. Stotine zahvalnic in priznanic. Kemény, Kaschau (Kassa) I., poštni predal 1242 Ogrsko. 2631

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana ljubljanska industrija probkovih zamaškov

Dobri brivski in lasestrižni aparati

Ia. britev iz srebro-jekla K 3'50, 4, 5; varnostni brivski aparati, poniklani K 3, 5, zn. »Perlekte« s 6 rezili K 18, 20; dvo ez. rez. rezila tuca K 5, 6. Ia. lasestrižni aparati K 11, 12. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in-kr. dvorni založnik JAN. KONRAD, izvozna tvrdka, Brux št. 1755, Češko. 112

Milo za pranje

oddaja v zabojih orig. tovar. teža, á ca 60—75 kg, proti predplačilu. Razpošilja tudi v zavojih od 5 kg dalje po poštnem povzetju, tvrdka

Anton Kušlan

Ljubljana, Karlovška cesta 15.

Baterije!

Baterije, svetilke ter žarnice

vedno v zalogi pri

VIDO BRATOVŽ,

Ljubljana, Stari trg 4.

Orehov les v hloilih Kostanjev les v polenih in hloilih

2407

kupim

vsako vagonsko množino po najvišji dnevni cen. J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Po Najvišjem posebiščenju Njag. cas. in kraj. Ansat. Vaidenstva.

44. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

Ta denarna loterija ima 21.146 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 K

Žrebanje bo javno na Dunaju dne 22. februarja 1917. Srečka stane 4 kroje. Srečka stane 4 kroje.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zol amtsstrasse 5, pri kr. ogr. loterij. ravnateljstvu v Budimpešti IX. poslojpe glavnega carinskega urada, po loterijah, trafikah, pri davčnih postnih, brzovnih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. Srečke se pošiljajo poštnine prosto. Od c. kr. generalnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije.) 202

Graščinski mlin

s hišo za mlinarja, na Kranjskem, kjer je večja vojaška posadka, veliko zemljišča za nove zgradbe, sedaj v najemu, a se najemščina lahko takoj odpove, z dvema jarmoma, je na prodaj. — Vprašanja pod »Grajski mlin, 429« na upravo »SLOVENCA«.

+

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretužno vest, da je nas predobr, iskreno ljubljeni soprog, oče, sin in brat, gospod

Štefan Benčina

posestnik, gostilničar in trgovec

dne 16. februarja 1917 ponoči nagloma v 29. letu starosti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega ranjkega je bil v ponedeljek 19. februarja ob 4. uri popoldne na pokopališču pri Sv. Juriju pri Kranju.

Priporočamo ga v molitev!

Bloke, 20. februarja 1917.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom bridke izgube našega iskreno ljubljene soproga, očeta in sina, gospoda

Štefana Benčina

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se pa zahvaljujemo preč. duhovščini, slavni vojaštvu in vsem onim, ki so spremili rajnika na njegovi zadnji poti.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse ljubeznive dokaze srčnega sočutja povodom prebride izgube našega predragega očeta

ANTON-A ZORC

trgovca in posestnika

za številno spremstvo blagopokojnega k zadnjemu počitku, za krasne vence ter za ginljivo petje gg. pevcev, izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, 20. februarja 1917.

425

Rodbina Zorc.

Zahvala.

Za izredno prisrčne, ginljive in mnogobrojne dokaze sočutja, podane nam ob smrti preblage gospe

Ide Guzelj roj. Kosem

izrekamo svoje najtoplejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo premilostnemu gospodu proštu, Sebastjanu Elbertu in vsem gg. duhovnikom za zadnje spremstvo, vsem cenj. udeležnikom spreveda osobito gg. voditeljem uradov in šol, gospodom uradnikom in someščanom i. t. d. ter vsem darovateljem krasnih vencev.

428

Globoko zalujoči ostali.